

Aktuelle temaer innen oljeregnskap

Tor Inge Skjellevik
Stig Fjelldahl

Agenda

- ▶ IFRS problemstillinger knyttet til
 - Reserver
 - Letefasen
 - Utbyggingsfasen
 - Produksjonsfasen
 - Nedstenging- og fjerningsfasen
- ▶ Oppkjøp og goodwill
- ▶ IFRS 8

IFRS problemstillinger Oppkjøp og goodwill

Tor Inge Skjellevik

Introduksjon

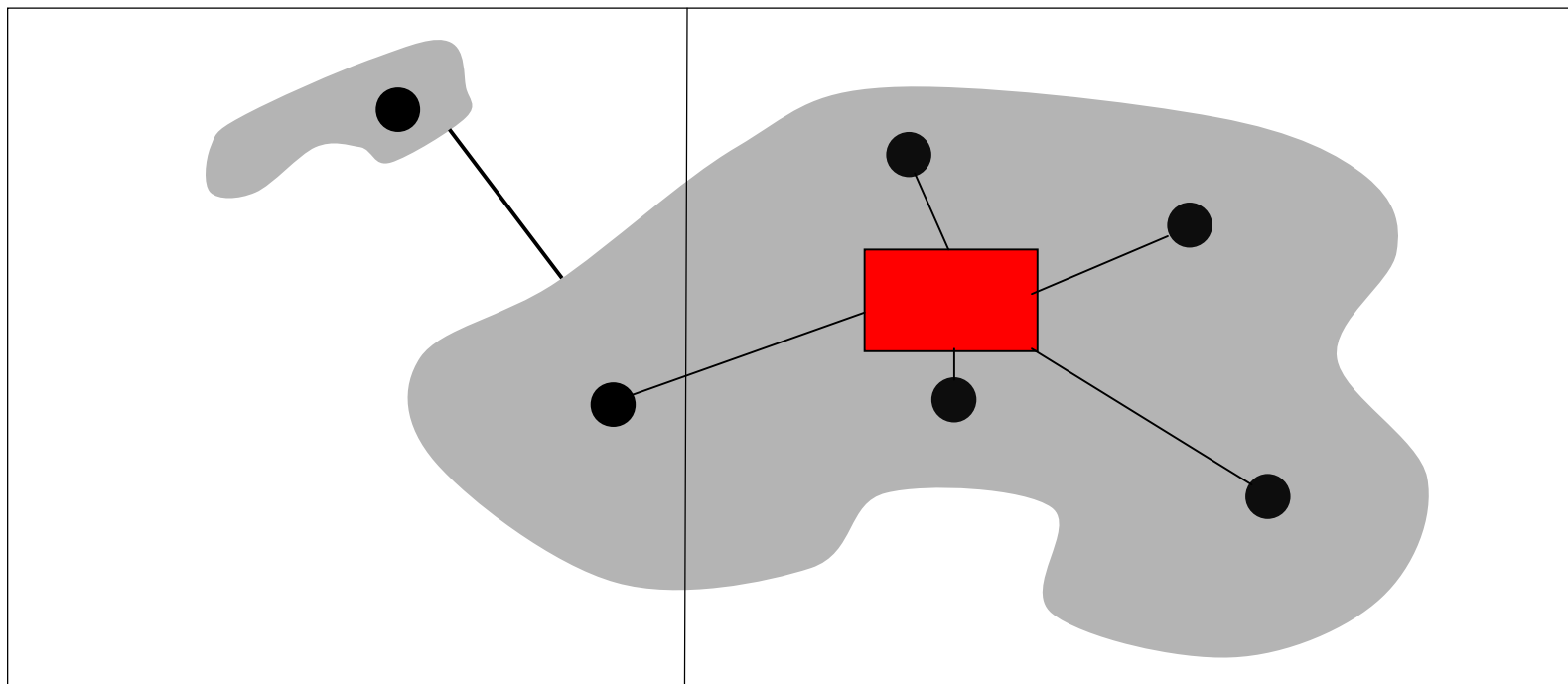
- ▶ IFRS implementering nå gjennomført for både selskaper med og uten US GAAP som hovedrapportering
- ▶ To grupper
 - I) SEC selskaper som rapporterte på US GAAP
 - Mindre endringer
 - Har adoptert "IFRS lik alle akseptable regler fra FAS 19"
 - II) Øvrige oljeselskap
 - En del endringer
 - Har tidligere benyttet nasjonale regnskapsstandarder

Introduksjon

- ▶ Nøkkelbegrep: Hva er "unit of account"
 - Påvirker en rekke forhold knyttet til avskrivning, nedskrivning etc
 - ▶ Hva er en kontantstrømgenererende enhet
 - "The smallest identifiable group of assets that generates cash inflows that are largely independent of the cash inflows from other assets or groups of assets"
 - For tiden under diskusjon i IASB
 - ▶ Hva er en eiendel?
 - "An asset is a resource controlled by the entity as a result of past events and from which future economic benefits are expected to flow to the entity."
 - ▶ Hva er en del/komponent av en eiendel?
 - "Each part of an item of property, plant and equipment with a cost that is significant in relation to the total cost of the item shall be depreciated separately"

Introduksjon

► Unit of account

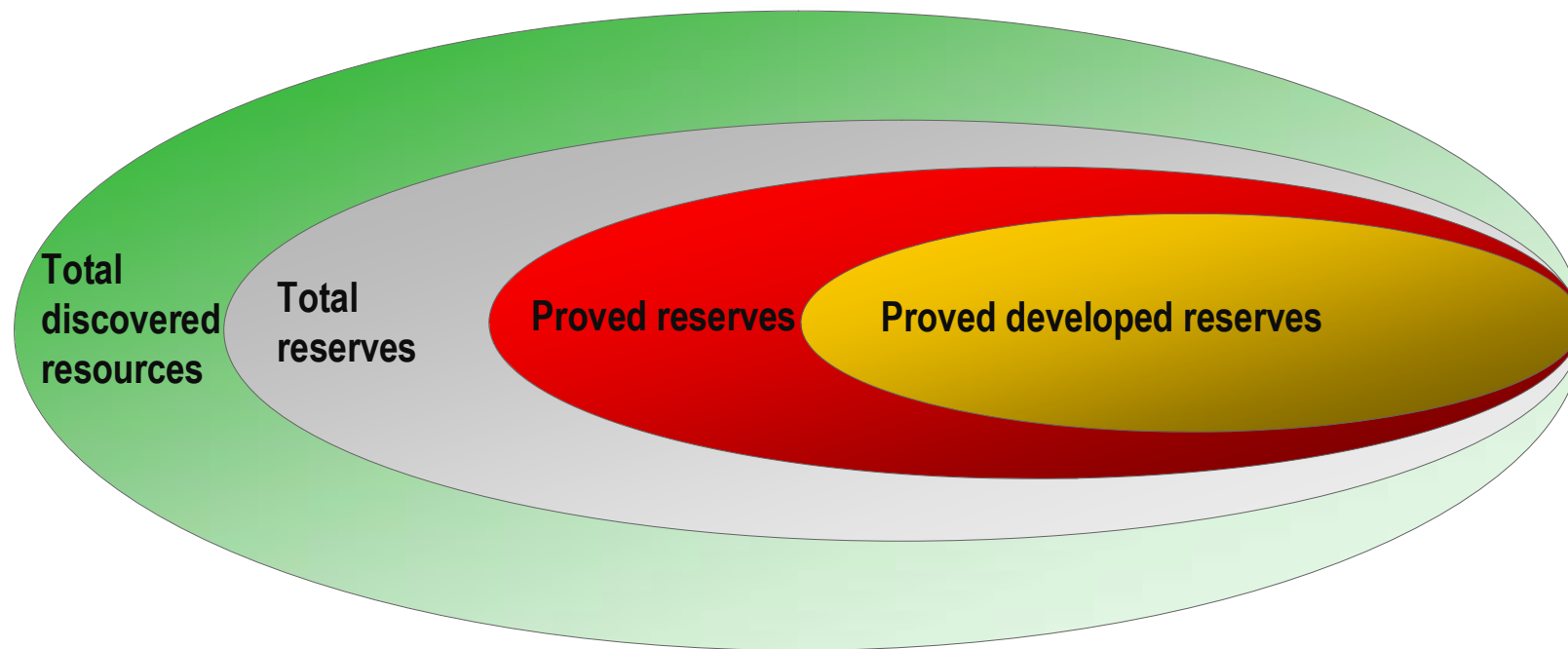

● Production well ● Oil & gas deposits ■ Platform — Pipeline

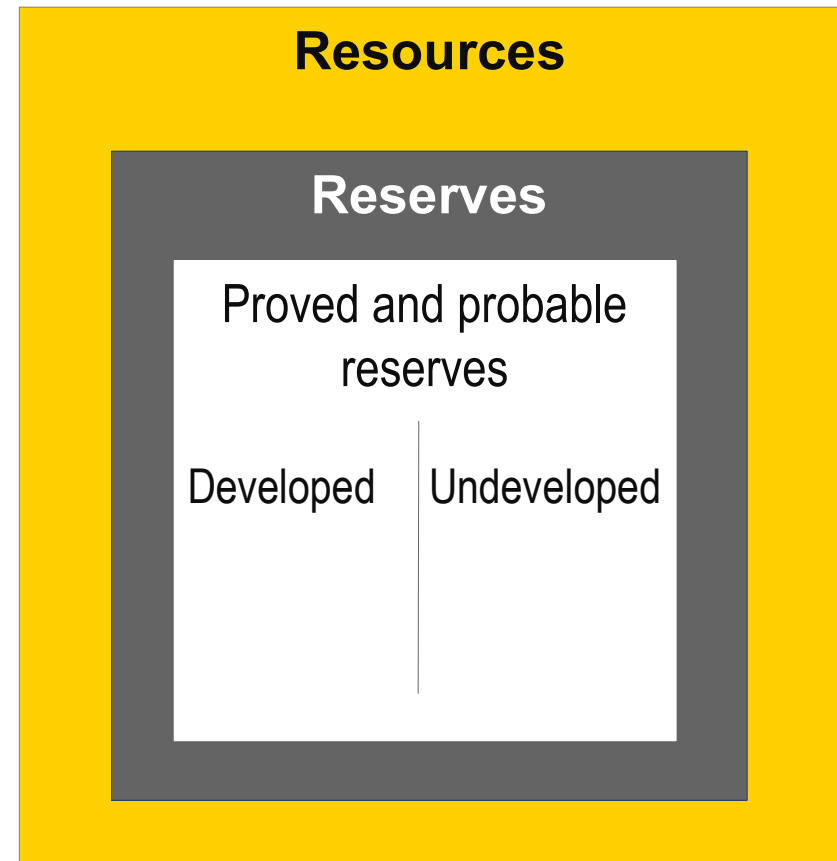
Reserver

- ▶ Sentrale for finansiell rapportering
- ▶ US GAAP reglene kan oppfattes som lite konsistente
 - Kun proved reserves for avskrivning
 - Ikke spesifikke regler for måling av virkelig verdi
 - ▶ Proved, probable, possible tillatt
- ▶ IFRS har ingen rettleiding
 - Ledelsens beste estimat

Reserver

Reserver

Reserver

- ▶ Regnskapsloven §7-34
- ▶ IAS 1.116 krever at en skal gi noteinformasjon om "key sources of estimation uncertainty"

Letefasen

- ▶ Nedskrivning av letekostnader reguleres i IFRS 6 og IAS 36
- ▶ Nedskrevne letekostnader er gjenstand for vurdering av reversering iht IAS 36 (tilsvarende N GAAP)
 - Bransjepraksis har vært varierende
 - Ulikt US GAAP
- ▶ Ikke reversering dersom brønnen anses som fraregnet (derecognized)
- ▶ Utfordrende å ha oversikt over tidligere nedskrevne brønner

Utbyggingsfasen

► Abnormal cost

- IAS 16: “..cost of abnormal amounts of wasted material, labour, or other resources incurred in self-constructing an asset is not included in the cost of the asset.”
- Tidligere UK GAAP: “design errors, industrial disputes, idle capacity, wasted materials, labour or other resources and other production delays”
- Forskjell mot US GAAP?

Utbyggingsfasen

- ▶ Tørre produksjonsbrønner
 - Balanseføres?
 - "Unit of account"
 - En brønn er ikke en egen eiendel eller en del av en eiendel, men et element av kostnaden til en eiendel
 - Gir verdi for selskapet?

Produksjonsfasen

- ▶ Hvilke reserver skal brukes ved beregning av avskrivninger?
 - Ingen spesifikke bestemmelser i IFRS
 - Beste estimat skal benyttes
 - Proved? Proved developed? Probable? Possible?
- ▶ Målsetningen er å matche reserver til balanseført verdi i beregning av avskrivninger
- ▶ Avskrive investeringer knyttet til **erverv** av rettigheter og installasjoner over påviste reserver
- ▶ Avskrive installasjoner selskapet selv har **bygget ut** over påviste utbygde reserver

Produksjonsfasen

- ▶ Utfordringer knyttet til tidsmessig forskyvning mellom investeringer og reserver, samt trinnvise utbygginger
- ▶ FAS 19 paragraf 35 er relevant også under IFRS
 -” it will be necessary to exclude a portion of those development costs in determining the unit-of-production amortization rate”
- ▶ En plattform er eksempelvis konstruert til å produsere en viss mengde reserver, men for å ta ut alle disse reservene må det foretas ytterligere investeringer. Reserver som ikke kan tas opp uten at det foretas tilleggsinvesteringer må holdes utenfor ved beregning av avskrivningene
- ▶ De reservene som inngår i UOP avskrivningene er reservene som kan tas ut med eksisterende infrastruktur

Nedstenging- og fjerningsfasen

- ▶ To alternativer for håndtering av midlertidige forskjeller knyttet til fjerningsforpliktelser
 - A) IAS 12.15/24 forbyr etablering av midlertidige forskjeller ved første gangs innregning (som ikke er en virksomhets-overdragelse)
 - B) Praksis i dag er etablering av midlertidige forskjeller, men nettoføring av utsatt skatt i balansen
 - Effekten i begynnelsen av perioden er lik, men vil være ulik fremover
 - Alternativ A) vil gi stor volatilitet i effektiv skattesats
 - IAS 12 vil trolig bli endret

Oppkjøp og goodwill

- ▶ Ulike regnskapsregler for regnskapsføring av oppkjøp avhengig av om det er kjøp av eiendeler eller virksomhet (business)
- ▶ US GAAP definerer hva som er virksomhet i EITF 98-3 (også referert til i IFRS 3)
 - “A business is a **self-sustaining** integrated set of activities and assets conducted and managed for the purpose of providing a return to investors
 - A business consists of (a) **inputs**, (b) **processes** applied to those inputs, and (c) resulting **outputs** that are used to generate revenues
 - For a transferred set of activities and assets to be a business, it must contain all of the inputs and processes necessary for it to continue to conduct normal operations after the transferred set is separated from the transferor, which includes the ability to sustain a revenue stream by providing its outputs to customers”

Oppkjøp og goodwill

- ▶ IFRS avviker fra US GAAP definisjonen ved at
 - Det er ikke krav til "self-sustaining"
 - En tar ikke inn en presumsjon om at utbyggingsfasen ikke er virksomhetsoverdragelse
 - En tar inn en presumsjon om at det er en virksomhetsoverdragelse dersom oppkjøpet inneholder goodwill
- ▶ IFRS 3 Revised
 - Tar ut krav om "output" for å kunne være en virksomhetsoverdragelse

Oppkjøp og goodwill

► Kjøp av eiendeler

- Allokere kjøpesummen på overtatte eiendeler basert på deres relative andel av virkelig verdi på transaksjonstidspunktet
- Forskjell mellom regnskaps- og skattemessig verdi vil ikke medføre regnskapsføring av utsatt skatt (IAS 12.15)

► Forskjell mellom kjøp av eiendeler og virksomhetsoverdragelser

- Goodwill vil kun oppstå i virksomhetsoverdragelser
- Forskjell mellom regnskaps- og skattemessig verdi vil medføre regnskapsføring av utsatt skatt i virksomhetsoverdragelser
- Eiendeler og gjeld er regnskapsført til virkelig verdi i en virksomhetsoverdragelse, mens de er allokert en bokført verdi basert på deres relative andel av virkelig verdi i en eiendelsoverdragelse

Oppkjøp og goodwill

- ▶ En må vurdere hvert enkelt kjøp for å se om de overdratte lisensandeler oppfyller kriteriene i definisjonen av virksomhetsoverdragelse
- ▶ Overdragelse av letelisenser vil normalt ikke kunne anses som virksomhetsoverdragelse
- ▶ Kan andeler i en enkelt produksjonslisens være en virksomhetsoverdragelse?
- ▶ Hva med andeler i utbyggingslisenser?
- ▶ Hva med kjøp av et selskap hvor aktiva i all hovedsak består av en lisens?

Oppkjøp og goodwill

- ▶ Historisk vurderte oljeselskapene at vederlaget for oppstrømseiendeler i sin helhet skulle allokteres til identifiserbare netto eiendeler – og eventuell overskytende del ville bli inkludert i overtatte reserver
- ▶ Synergier, eiendeler som ikke kan balanseføres, **og** utsatt skatt knyttet til oppkjøpet vil gjøre at det (nesten) alltid skal balanseføres goodwill i en virksomhets-overdragelse

Oppkjøp og goodwill

- ▶ Hva er virkelig verdi?
 - Direkte modeller (markedsbaserte)
 - Indirekte modeller (kontantstrømsbaserte)
 - ▶ En "tax depreciation benefit (TAB)" vil inkluderes som en del av virkelig verdi av netto eiendeler
 - ▶ Goodwill vil da være residualen mellom utsatt skatt og TAB
 - ▶ Dersom det ikke er finnes et marked der eiendelen kan omsettes til den beregnede før-skatt verdien kan en ikke inkludere et slikt TAB element

Oppkjøp og goodwill

- ▶ Goodwill er en residual etter IFRS 3 selv om den er "teknisk"
- ▶ Forrige versjon av IAS 36 krevde at test for nedskrivning av goodwill ble gjort som en del av nedskrivningstesten for den kontantstrømsgenererende enhet goodwillen oppsto fra
- ▶ IAS 36 krever fortsatt at testing skal gjøres sammen med den kontantstrømsgenererende enhet goodwillen oppsto fra, men
 - Goodwill skal på transaksjonstidspunktet allokere til de kontantstrømsgenererende enheter som en forventer kan få **synergier** fra oppkjøpet –uavhengig av eiendelenes fordeling
 - Goodwill skal ikke allokere lavere enn til det nivå ledelsen overvåker goodwill, og ikke høyere enn til **segmentnivå** (IFRS 8)

Oppkjøp og goodwill

▶ År 0

Bokført verdi overdragende	100	Bank	1 200
Merverdier	1 100		
Goodwill	858	Utsatt skatt (78%)	858
	<u>2 058</u>		<u>2 058</u>

▶ År 1

- Alt A) Selger alt for 1 200 (ingen avskrivning i perioden)
- Alt B) Selger 50% for 600
 - Goodwill er allokert til segmentet og består testen selv etter salget
 - 50% av utsatt skatt er 429
 - Gevinst eller skatteinntekt eller?
 - IAS 36.86 krever at goodwill skal medtas i gevinstberegningen

Takk for oppmerksomheten

Spørsmål?

IFRS 8 Driftssegmenter

Stig Fjelldahl

Hovedforskjeller mellom IAS 14 og IFRS 8

- ▶ Driftssegmenter erstatter virksomhetsområdene og de geografiske markedene
- ▶ Segmentinformasjon baseres på ledelsestilnærming ("management approach")
- ▶ IFRS 8 har ikke definisjoner på for eksempel segmentresultat og segmenteiendeler. Dersom avvik fra rapporterte tall på konsernnivå må dette forklares
- ▶ Gjelder for årsregnskap som omfatter regnskapsperioder som begynner 1. januar 2009 eller senere. Tidligere anvendelse er tillatt – sammenligningstall må i så fall omarbeides

Hovedforskjeller mellom IAS 14 og IFRS 8

- ▶ Følgende tre kriterier gjelder for identifisering av et driftssegment;
 - Driver forretningsvirksomhet som gjør at foretaket genererer driftsinntekter og pådrar seg kostnader (herunder inntekter og kostnader knyttet til transaksjoner med andre segment)
 - Driftsresultatet for segmentet gjennomgås regelmessig av foretakets ledelse
 - Må foreligge atskilt finansiell informasjon om driftssegmentet

- ▶ Ledelsesrapportering etter IFRS 8 krever at de presenterte beløp for segmentet er de samme som presenteres for ledelsen
 - Kan være andre tallstørrelser enn IFRS – krever i så fall avstemming mot IFRS tallene i regnskapet

Hovedforskjeller mellom IAS 14 og IFRS 8

- ▶ Et driftssegment er et rapporterbart segment dersom 1 av følgende 3 kvantitative kriterier er oppfylt;
 - Driftsinntekter overstiger 10% av sum driftsinntekter
 - Rapportert resultat overstiger 10% av det høyeste av sum segmenter med overskudd eller sum segmenter med underskudd
 - Eiendeler utgjør minst 10% av sum eiendeler
- ▶ Kan i tillegg definere rapporterbart segment dersom det betraktes som nyttig informasjon for brukerne av regnskapet

Tilleggsopplysninger

- ▶ Eksterne driftsinntekter per produkt eller tjeneste
- ▶ Eksterne driftsinntekter og eiendeler per geografisk område
- ▶ Salg til viktige kunder
- ▶ Informasjon om segmentene, produkter, grunnlaget for sammensetning
- ▶ Skal presentere det som presenteres for ledelsen
 - Finans, resultatandeler TS, skattekostnader osv.

Informasjon om segmentene, produkter, grunnlaget for sammensetning

Segmentinformasjonen for perioden 2005 til 2007 er presentert i samsvar med Telenors regnskapsprinsipper og i samsvar med rapporteringen til konsernledelsen (foretakets øverste beslutningstakere) i de samme periodene. Segmentrapporteringen blir brukt av foretakets øverste beslutningstakere for å vurdere utviklingen og allokere ressurser.

Telenors driftssegmenter rapporteres i henhold til hvordan virksomhetene styres. Hovedprodukter/-tjenester er mobilkommunikasjon, fastnettkommunikasjon ("Fixed") og kringkastningstjenester ("Broadcast"). I tillegg rapporteres "Øvrig virksomhet" som et eget segment.

Telenors mobilvirksomheter inkluderer tale, data, internett, innholdstjenester, kundeutstyr og elektronisk handel. Som følge av størrelsen på de ulike virksomhetene er konsernets mobilvirksomheter i Norge, Danmark, Sverige, Ukraina, Ungarn, Thailand, Malaysia og Bangladesh vist som egne segmenter. Mobilvirksomhetene i Pakistan, Montenegro og Serbia er rapportert som Øvrig mobilvirksomhet. Det tilknyttede selskapet Kyivstar (Ukraina) følges opp på samme måte som Telenors konsoliderte segmenter og er definert som et operasjonelt segment også i 2007. I tillegg har konsernet eierinteresser i mobilvirksomheter i tilknyttede selskaper, hvorav VimpelCom i Russland utgjør en av de største eierinteressene. VimpelCom rapporteres som en del av segment eiendelene i Øvrig mobilvirksomhet, men ikke som en del av segmentresultatet (EBITDA).

På slutten av 2005 økte Telenor eierandelen i mobilvirksomheten i Thailand. I januar 2006 utvidet Telenor mobilvirksomheten i Sverige ved kjøp av en eksisterende mobilvirksomhet. I oktober 2006 kjøpte Telenor eksisterende mobilvirksomhet i Serbia.

Fixed består av konsernets fastnettvirksomheter i Norge, Sverige og Danmark, og leverer tjenester som analog PSTN, digital ISDN, bredbåndstelefon, xDSL, internett og leide samband i tillegg til kommunikasjonsløsninger. I løpet av 2005 utvidet konsernet virksomheten i Sverige og Danmark ved kjøp av virksomheter som i hovedsak driver med bredbåndsvirksomhet. I mars 2006 utvidet konsernet virksomheten i Sverige gjennom kjøpet av Glocalnet AB. I januar 2006 ble virksomheten i Tsjekkia og Slovakia solgt. I 2007 ble virksomheten i Danmark utvidet gjennom kjøp av Tele2 Danmark.

Avvik fra konsernets rapporterte tall

Regnskapsprinsippene som er lagt til grunn for rapportering av driftssegmenter er de samme som er benyttet i konsernets årsregnskap unntatt for følgende poster:

Segmentinntekter reflekterer det beløp som ledelsen anvender i sin oppfølging av foretaket. Dette beløpet avviker fra totale driftsinntekter i resultatoppstillingen med følgende poster:

- Andre driftsinntekter - Andre driftsinntekter består av inntekter knyttet til utleie av ledig kapasitet ved konsernets hovedkontor og er ikke en del av kjernevirksomheten til noen av driftssegmentene (tNOK 2 500).

Driftssegmentets resultat reflekterer det beløp som ledelsen anvender i sin oppfølging av foretaket. Dette beløpet avviker fra konsernets resultat før skatt med følgende poster:

- Bonus til ansatte - Bonus til ansatte fordeles basert på konsernets resultat og har ingen tilknytning til segmentets inntjening og følges derfor ikke opp løpende på segmentnivå (tNOK 3 700).

- Finansinntekter og kostnader - Konsernet har sentralisert sine finansieringsaktiviteter i en egen finansavdeling underlagt morselskapet. All finansiering, herunder eksterne sikringsaktiviteter gjøres sentralt (Netto tNOK 1 200).

- Resultatandel fra tilknyttede selskaper w- Inkluderes ikke i driftssegmentets resultat (tNOK 1 750).

- Eliminering av interne transaksjoner - Effekter av transaksjoner med andre driftssegmenter er inkludert i driftssegmentets resultat (dvs det er ingen eliminering av transaksjoner med andre segmenter).

Segmenteiendeler inkluderer ikke utsatt skattefordel (tNOK 3 830), lån til tilknyttede foretak (tNOK 2 000), lån til ledende ansatte (tNOK 130), obligasjoner (tNOK 35 000), goodwill (tNOK 24 570) og derivater (tNOK 1 520) da disse følges opp på konsernnivå.

Segmentforpliktelser inkluderer ikke utsatt skatt (tNOK 31 030), betalbar skatt (tNOK 46 640), banklån (tNOK 165 500), konvertibelt obligasjonslån (tNOK 52 000) og derivater (tNOK 2 050) da disse følges opp på konsernnivå.

Geografisk informasjon

Geografisk fordeling av driftsinntekter basert på lokalisering av eksterne kunder

BELØP I MILLIONER KRONER	2007	2006 (urevidert)	2005
Norge	31 932	32 140	31 268
Sverige	12 742	11 216	4 447
Øvrig Norden	8 444	7 550	6 353
Vest-Europa	1 318	1 121	733
Sentral-Europa	9 931	7 602	6 903
Øst-Europa ¹⁾	261	10 925	7 235
Thailand	11 469	7 712	1 138
Øvrig Asia ²⁾	15 953	12 414	8 282
Øvrige land	423	397	207
Sum driftsinntekter	92 473	91 077	66 566

¹⁾ Øst-Europa inkluderer Kyivstar i 2005 og 2006. I 2007 er Kyivstar rapportert som tilknyttet selskap.

²⁾ Øvrig Asia inkluderer DiGi, Grameenphone og Telenor Pakistan.

Geografisk fordeling av eiendeler og investeringer basert på selskapenes lokalisering

BELØP I MILLIONER KRONER	Anleggsmidler ekskl. eiendel ved utsatt skatt og andre anleggsmidler		Totale eiendeler	
	2007	2006	2007	2006
Norge	26 606	25 958	41 446	38 982
Sverige	14 443	16 671	20 514	22 039
Øvrig Norden	9 344	9 181	11 855	11 114
Vest-Europa	57	58	206	637
Sentral-Europa	21 672	22 540	24 084	24 639
Øst-Europa ¹⁾	19 374	12 583	19 388	12 584
Thailand	14 768	14 495	20 844	17 926
Øvrig Asia ²⁾	19 253	16 298	22 451	20 043
Øvrige land	30	40	44	644
Sum	125 547	117 824	160 832	148 608

¹⁾ Øst-Europa inkluderer Kyivstar som tilknyttet selskap.

²⁾ Øvrig Asia inkluderer DiGi, Grameenphone og Telenor Pakistan.

Takk for oppmerksomheten

Spørsmål?